

FELSŐ-ZEMPLEN

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELEN MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG:
H. v. a lap szerkesztését illető minden közlemény irásához.
Kossuth Lajos-utca 34. szám

ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre 8 kor,
fél évre 4 kor, negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Kéziratok nem adóznak vissza.
Börmentelmi levelek nem fogadjanak el.
Nyil-ter aronként 40 fill.

KIADÓHIVATAL:
Hova az előfizetők, hirdetői és nyil-terek küldendői.
Landesman B. Könyvnyomdája.

Nyilvános vagy titkos szavazás.

Írta: Matolai Etele.

Mondanunk nem kell, hogy a képviselőválasztási szavazásról van szó. Minapi cikkem a választó kerületek beosztásáról szólt, s a végén megírtam, hogy a szavazás titkos vagy nyilvános módjáról majd más alkalommal. Hogy ezt már most tessez, erre főleg a „Budapesti Hírlap” 1. hó 3-án megjelent 211. számának vezércikke adja az alkalmat, a mely erősen harcol a titkos szavazás ellen.

Mi tisztelettel viseltünk ezen tárgyilagosan író, tisztességes laptsunkunk iránt, de most az egyszerű engedje vele szemben ellenkező álláspontot helyezkedünk. E sorok írója 1872 óta — a mikor a titkos szavazási módnak a képviselőházban előadójá voltam, tehát mintegy 36 év óta harcolok a titkos szavazás mellett s meggyőződésemnél most is erősen állok. De mivel mellette szóló érveimet akkor mint képviselő szóval a Házban, tollal az „Ellenőr”-ben, azóta a „F. M. Hírlapban” és más alkalomok bőven kifejtettem: ez alkalommal inkább a „Budapesti Hírlap” vezércikkére kívánok válaszolni.

De az igazságunk vélnék tartozni azzal, hogy a hol t. laptsunkunk igazat mond, illetőleg a hol véleményünk egyez, azt előismerjük. Ilyen nagy igazság, a mit cikke elején mond, hogy a kérdés nálunk kétszeres fontosságú, mert ugy az „államfői, mint a végrehajtó hatalom *tulon-tul* erős és nem mondható teljesen függetlennek minden *külső* hatalomtól.” Ezt aláírjuk, — de hát mi *épen ezért* vagyunk a titkos szavazás mellett!

Elősméri a cikkirő, hogy a titkos szavazás „nagy elterjedtségnek örvend, anyit

szavazás csupán Magyarországon, Poroszországban és a Svájc némely cantonjában van érvényben.” No, ez ugyan szerintem nem döntő körülmény, mert ha egyedül nálunk volna is érvényben, de meggyőződésem szerint ha jó volna, védelem; de bizonyosan *még kevésbé döntő* a titkos szavazás ellen.

Tekintélyekre hivatkozik t. laptsunkunk, neves írókra, a kik a nyilvános szavazás mellett nyilatkoztak: a francia Montesquieu, Hönzel, Lefèvre, Pontalis, az angol Mill, Hare, a német Roscher, Bluntschli (Svájc), Meyer, Gneist, Bismarck és Freitschke írókra és politikusokra, mint a titkos szavazás határozott ellenesire. Még azok is, mondja tovább, kik a gyakorlatban a titkos szavazás mellett döntének, elismerik, hogy az ideálisabb (ezt én is elismerem), a választójog természetének megfelelőbb a nyilts szavazás (?) Bentham, Rossi, Duplanthier.

Nem bírok oly készséggel, hogy a cikk ellenében ugyanamnyi francia, német, svájci és angol író tudjak sorba állítani a titkos szavazás mellett; de a logícában hajdan úgy tanultam, hogy az ilyen érvek a neve „argumentum ad verendum” és azt a *gyenge* érvek közé soroztuk. Ez az érvelés az ellenfélnek mintegy a szerezységet támadja meg, lesz-e elég szemérmelen ennyi tekintély ellenében saját véleményét fenntartani. Lehet ezt arra felhasználni, hogy vele kifejtett tárgyalás érvelésünket *támogassuk*, de magában döntő érvek nem, mert annak igazi értelme a következő lenne: „En nem tudom mi az igaz, mi a célszerű, mi a jó ebben a kérdésben, de ezen nagy tekintélyek így vélekedtek, tehát én is hozzájuk csatlakozom.”

Szép nyári este volt, mikor a délszaki növényekkel szegélyezett hosszú, széles teraszra: élveztem a lágy, hű szellőt, míg körülöttem vízium bohémép, irók, piktorok, szobrászok, zenészek és színeszek tarkó csoportokban, változó hangnemben csevegtek, kacagtak, mulattak. . .

A fiatal írók és újságírók külön nagy asztal foglaltak el s élénken tárgyaltak az aktuálisakat. Olyik hirtelen felugrott és sietett a redakcióba. A távozásnál nem mulasztotta el kijelenteni: „Visszajörok.”

Mert ez a kávéház, mintha csak a „Quarter Latin”-ben volna, valóságos irodalmi és művészeti kávéház lett. Színész, színész, színgázgató nem utazik keresztül Budapesten, hogy be ne kukkantana.

Azon a nyári estén, a melyről szóllottam, én is kedves régi ismerőssel találkoztam a Riviera teraszán: Deesi Tivadar nyugalmad rendőrtanácsossal. Az öreg ur egyike azoknak a kriminál-szociológusoknak, kiknek szava mindig érdekelt. Valami különös talentuma van az embereket kibömbölni és belenézni a lelkükbe. A mellett hiányzik belőle a doktrínérnek az a visszatetsző vonása, hogy nézetüket, véleményüket másokra erőszakolják.

— Nos, ugy-e remélek fest ez az új kávéház? — kezdte.

— Igen, — mondtam.

— És itt, az Abonyi-utca sarkán, sietett megjegyezni öreg barátom jelentős mosollyal. . . Különös. . .

„Hazai írókugyviszálán kivétel nélkül a nyilts szavazás hívei” mondja cikkirő, de egyet sem nevez meg!

A titkos szavazás ellen szól — írta t. laptsunkunk — az, hogy a közéletnek, a politikai életnek nyilvánosnak kell lennie, és „a nyilts political állásfoglalásnak nagy jelentőségű erkölcsi szempontjai”. Ez más szavakkal ugyanaz, hogy a nyilvános szavazás ideálisabb. Ezt már fentebb elismerem és az elméletben elismerem. De a gyakorlat az ellenkező követeli. Hát tegyük fel, — a mi lehetetlen — hogy a választókat értelemszerűen ketté osztjuk, akkor az értelemszerűen nyilvánosnak, a többiek titkosnak szavatjuk. Így elfogadnám amozkora nézve a nyilvános szavazást, de emezekre nézve nem. Épen ezért, ha eddig történt volna is a nyilvános szavazás, míg a választói jog nem volt általános, míg azt a vagyoni census is korlátozta olyanokra, a kikről mégis feltehető, hogy valamivel értelemszerűen a teljesea vagyontalanoknál: most az általános választói jog alapján az értelemszerűen aránylag elenyésző kisebbségben lesznek. Ugy választási módot kell tehát megállapítani, amely legalább is megnehezítse azt, hogy némi hatalommal rendelkező egyének a választók nagy tömeget júlányként tereljék oda a homá nekik tezik, mint sokszor látuk a nyilvános szavazásnál. Ez a mód pedig a titkos szavazás.

„A nemzeti közokarat kialakulását — írta tovább cikkirő — csupán a szervezett kormányhatalomtól kell függetleníteni!” De hogy csupán! Több mint négy évtizeden át szerzett tapasztalataink egyebet tanúsítanak. Ha minden illetleket befolyástól akarjuk a választási szabadságot megővni, *függetleníteni kell biz’ azt* — beszéljünk nyiltsan — *a nagy bírtok befolyásától és*

— Miért különös? — kérdeztem.

Deesi Tivadar intett, hogy számot ad róla. — Több mint különös, csodásan érdekes, hogy én ebből az ezüst Wellington-cészből szür-csólom a mókát ezen a helyen, a melyhez, mondhatom, izgalmas, krimináls emlékek fűznek.

— A helyhez? — kérdeztem.

— Igen, ehhez a helyhez.

Merengően tekintett maga elé és haikán folytatta:

— Itt, ezen a helyen végeztem az első nagy rendőri nyomozást, ezelőtt harmincöt évvel. . . Mikor négy markos rendőri kíséretben kijöttem, szükségem éreztem, hogy újjam állandóan a revolver ravaszán legyen. A mai nemzedék alig tudja elképzelni, hogy milyen sivár, veszedelmes terület volt ez. Ha ösmeretlen gonosztevőt kellett aoldónkni, első utunk ide vezetett. Ez volt a razzikálás legizgalmasabb és legeredményesebb színlomra el volt készűbe. De az ez eset a szokottnál is veszedelmesebb volt.

— Emlékszik rá? — kérdeztem.

— Ó, nagyon pontosan, — még a nevek nagy részére is. Nem közönséges eset volt. Ha érdekl. . . .

— A legnagyobb mértékben, — siettem válaszolni.

— Jó, elhondom. Ismétlem, harmincöt év előtt történt. Fiaul rendőrtisztviselő voltam, mikor értesítettek, hogy a Rokus-kórház sebészeti osztályán egy ember fekszik súlyos sérülésekkel. Meg-

TÁRCZA.

Rohanó fejlődés.

Megszoktuk és közömbös szemmel nezzük a rohanó fejlődés gyors csodaalkotásait. Az ideges, lázas életmód, a melyet élünk, ritkán nyújt alkalmat az elmélkedésre, az elmélyedésre. „Porból lettűrk,” mondja a nagy, örök allegória, de mi már azzal a porral sem törődünk, mely ruhánkra tapad, a melyet tudónk beszív.

A mi a port illeti, az sehol oly bőséges, oly ijésztő mennyiségben nem borította el az ős buuzist, mint azon a helyen, mely a Városligetből nyugotra a fővárost határolja. Még három évtized előtt kietlen szeméthalmozok, ócska deszkakerítések között bandukoltak az észánt emberek azon a rendezetlen érségen, hol mi búszke paloták emelkednek s bznines motorok száguldának.

A külvárosi elnesség Csikágónak nevezte el azt a városrészt, mely a Rottenbil er utcán túl az Aréni-utig tered. A: elnevezés nem egészen gonnyenes, azt akarja jelölni, hogy ilyen gyors fejlődést csak Csikágó városra volt képes produkálni.

Évek óta lakom ebben a budapesti Csikágóban, de érdeklődésemet főleg az Aréni-ut köti le, mely szépségével, mozgalmasságával a világvárosi bulvárokra emlékeztet.

Az Aréni-uton (az Abonyi-utca sarkán) van a Riviera-kávéház, mely épp oly hirtelen keletkezett, mint ez az érdekes városrés.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon

a BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. ● Legelőkelőbb referenciák. ● Alapított 1864.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő eserepekből.

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

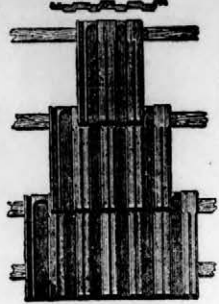
Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőeserepek.
Legelőcsobb, legszebb tetőzet.

✓ Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen, és bérmentve. ✓

Nagykikindai gyártmány.

Bohn-féle szab. biztonsági átfedőeserép 272. szám.

Zsombolyai gyártmány.

Szab. biztonsági préselt átfedő eserép 253. szám.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA.

ETERNIT PALA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK C.
HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Brügler Lajos Nagymihályi.

Elvállal úgy helyben, mint vidéken, mindennemű épületek és templomok fedélzeteinek ETERNIT-palával való fedését, jutányos áron.

A Nagymihályi Gazdasági Bank

Részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletági közö bevezette és e czóbilag előkelő életbiztosító társasággal lépett összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó költelér magat 1 koronás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban minimális pótdíj ellenében egyszermind életet is biztosítja. **15 év elteltével**, amikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis 1000 koronát kézhez kapja. A mennyiben azonban már az első részlet befizetésén után elhaláloznék, az egész 1000 korona haladéktalanul eszedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, ugy betétjét kamatos kamataival együtt bármikor kézhez kaphatja.

Befizethetnek 20-60 évig terjedő életkorban lévőek.

Egy-egy ügyfél több 1000-1000 koronás télt is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét az egyszerű takarékoság eme legújabb módjára tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, melyet az országban ilyenképen jegyeztek.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Nagymihályi Gazdasági Bank Részvénytársaság.

EICHENBAUM EMANUEL

óra-, arany-, ezüst- és látszerési cikkek gyári raktára

NAGYMIHÁLYI.

Nagy választék mindennemű óra, ékszer, arany- és ezüstművekben. — Inga- és salón órák, aszallí készletek, sly. Optikai tárgyak: Lútszövek, Thermometer, Barometer, nickel, arany és ezüst foglalatú szemüvegek és csipetők diópiéter szerint.

GRAMOPHONOK!

Minden nálam vásárolt óráért 2 évi jótállást vállalok. — A nem tetsző árukért a pénz azonnal visszautálodom. — Az összes áru a m. kir. eremhivatal által megvizsgálva, ennek pecsétjével elvannak látva. — Tort arany v. ezüst tárgyakat veszek vagy becserelek. — Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek. **Gramophon- és óra-javítások** a legrovidebb idő alatt jutányosan és pontosan eszközöltetnek. . . .

CLAYTON & SHUTTLEWORTH^{LD}
Budapest, Váczi-körút 66,
Mial a legújanszabb irak mellett ajánlatosak:

Locomobil és gözcséplőgépek,
szalmakaszólok, járgány-cséplőgépek, lóhár-cséplők, **Wastli**-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, aszénnyelőzők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kaplók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, gródmalmok, egytetemes aszél-ekék, 2- és 3-vasúti ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hirdetések jutányosan felvételnek e lap kiadóhivatalában. ==